

Μνήμες της Ανατολικής Θράκης

«Είναι οι τελευταίοι της ελληνικής δόξας, της δόξας που ήταν κάποτε η Ελλάδα. Αυτό είναι το τέλος του δεύτερου τρωικού πολέμου της»

Του **Βασίλη Πάγκαλου**

Ετσι περιέγραφε τον ελληνικό στρατό ο νομπελίστας συγγραφέας Έρνεστ Χέμινγουэй, που κάλυψε το 1922 ως ανταποκριτής της "Τορόντο Στερ" την εκκένωση της Ανατολικής Θράκης από τον ελληνικό πληθυσμό της. Οσοίσο σήμερα η μνήμη της Ανατολικής Θράκης, σε αντίθεση με τη μνήμη του Πόντου ή της Μικράς Ασίας, χάνεται, όπως διαπίστωσε ο δημοσιογράφος και συγγραφέας Χρίστος Ζαφείρης. Αυτό ήταν κυρίως που τον οδήγησε αρχικά σε μια σειρά ραδιοφωνικών εκπομπών στον 9,58 FM και αργότερα στη συγγραφή του βιβλίου "Μνήμης οδοιπορία - Ανατολική Θράκη", που κυκλοφορεί από τις εκδόσεις **Επίκεντρο**. "Δεν έχω προσφυγική καταγωγή". Με συγκίνησε όμως ιδιαίτερα η Ανατολική Θράκη και ελπίζω το βιβλίο αυτό να βοηθήσει στην αναβάθμιση της συλλογικής μνήμης",

είπε ο συγγραφέας. Για τις ανάγκες αυτού του βιβλίου ο Χρίστος Ζαφείρης έκανε επιτόπια έρευνα στην περιοχή. Εκεί διαπίστωσε τη συστηματική προσπάθεια να εξαλειφθούν τα κατάλοιπα της ελληνικής παρουσίας, τη βεβήλωση των εκκλησιών, αλλά και - από την άλλη - τη σύγχρονη προσπάθεια για τουριστική αξιοποίηση της ελληνικής κληρονομιάς, όπως και το αίσθημα φιλοξενίας των σημερινών κατοίκων, πολλοί από τους οποίους είναι πρόσφυγες από τη Μακεδονία και μιλούν ακόμη ελληνικά (μια λέξη συχνή στα λεγόμενά τους ήταν η "ανταλλα'ή"). Ο συγγραφέας όμως έκανε και μια μεγάλη έρευνα σε βιβλιοθήκες, μουσεία και άλλες θρακικές πηγές, όπου συνειδητοποίησε ότι οι Έλληνες φεύ-

γοντας πήραν όχι μόνο τα υπάρχοντά τους αλλά και ό,τι θεωρούσαν κληρονομιά τους, όπως ασήκωτα αρχαϊκά αγάλματα, ολόκληρες βιβλιοθήκες, αρχεία κ.ά.

Από αυτά τα αρχεία προέρχεται ένα μεγάλο μέρος του πλουσιότατου φωτογραφικού υλικού που δημοσιεύεται στο βιβλίο. Οι νεότερες φωτογραφίες της Ανατολικής Θράκης είναι του καλλιτέχνη φωτογράφου Γιώργου Λούπη και τραβήχτηκαν πολύ πρόσφατα, το καλοκαίρι του 2008, αποκλειστικά για αυτήν την έκδοση.

Το βιβλίο περιλαμβάνει 20 κεφάλαια, καθένα από τα οποία πραγματεύεται κάποιο ιδιαίτερο θέ-

Το βιβλίο του Χρίστου Ζαφείρη (στο μέσον) παρουσιάστηκε σε χθεσινή συνέντευξη Τύπου.

μα, όπως π.χ. μια συγκεκριμένη περιοχή, μια ιστορική περίοδο, κάποια έθιμα όπως

τα αναστενάρια, κάποια πρόσωπα όπως ο Χέμινγουэй, ο Βιζυηνός ή ο Χρόνης Αηδονίδης, τα κειμήλια από την περιοχή και πολλά άλλα.

Ο επίκουρος καθηγητής Ιστορίας του ΑΠΘ Σπυρίδων Σφέτας αναφέρθηκε μεταξύ άλλων στο σκληρό παιχνίδι των εθνικών ανταγωνισμών που παίχτηκε εις βάρος των γηγενών πληθυσμών της περιοχής.